

Sändlista
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
helena.stromback@regeringskansliet.se

Ert tjänsteställe, handläggare
Karin Eckerdal

Ert datum
2024-04-15

Er beteckning
KN2024/00705

Vårt tjänsteställe, handläggare
CTSS/Analysstöd, Mariana Engström

Försvvarshögskolans yttrande över delbetänkande SOU 2024:19 En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap

Försvvarshögskolan (FHS) välkomnar förslagen i utredningens delbetänkande, däribland en ny beredskapssektor för industri, bygg- och anläggningssektorn och handel. FHS vill understryka vikten av att ansvarsförhållandena avseende viktiga samhällsfunktioner tydliggörs vid skapandet av nya beredskapssektorer för att undvika överlappande ansvar mellan beredskapssektorer. FHS vill samtidigt uppmärksamma behovet av att se över gällande bestämmelser om motorreparationstjänst samt byggnads- och reparationsberedskap. Vid utformandet av en ny beredskapssektor som inkluderar den samhällsviktiga funktionen handel vill FHS betona vikten av tydliga gränsdragningar i förhållande till andra samhällsviktiga funktioner med inslag av handel samt i förhållande till befintliga beredskapssektorer ansvarsområden. FHS vill i anslutning till utredningens förslag, utifrån ett helhetsperspektiv, även föreslå att man överväger om Boverket i sin nya roll som beredskapsmyndighet med tydliga behov av samverkan med och information kring relevanta näringslivsaktörer av betydelse för byggnads- och reparationsberedskap också bör utses till så kallad "totalförsvvarsmyndighet".

2.2 En ny beredskapssektor för industri, bygg och handel

Betänkandet

I delbetänkandet föreslås en ny beredskapssektor som ska omfatta de viktiga samhällsfunktionerna industri, bygg och handel. Delbetänkandet lyfter att det saknas en plats i beredskapssystemet för företag inom industri, i bygg- och anläggningssektorn samt för parti- och detaljhandeln (utöver läkemedel och livsmedel) som utför

samhällsviktig verksamhet som är avgörande för Sveriges beredskap. Verksamheterna behöver även enligt utredningen planeras och samordnas för att kunna bidra till en ökad och mer robust försörjningsförmåga (s. 35 f.). Delbetänkandet bedömer t.ex. att handel inte har någon naturlig hemvist i någon av de befintliga beredskapssektorerna varför en ny behöver tillskapas för att bl.a. inrymma funktionen. I delbetänkandet (s. 84 och 114) berörs frågan om avgränsning av den viktiga samhällsfunktionen handel i förhållande till handel som del av andra viktiga samhällsfunktioner, kortfattat.

FHS

FHS vill även understryka att omfattningen av den viktiga samhällsfunktionen handel kan uppfattas som väldigt bred. Det blir därmed av särskild vikt att tydliggöra hur gränsdragningen mellan den föreslagna beredskapssektorns ansvarsområde ska se ut i förhållande till handelsrelaterade aspekter i andra befintliga beredskapssektorer. Ansvarsförhållanden behöver vara tydliga för att i så hög utsträckning som möjligt säkerställa icke överlappande ansvar samt undvika otydligheter avseende gränsdragningar som kan försvåra tillämpningen av exempelvis ansvarsprincipen. I Myndigheten för samhällsskydd och beredskap lista över viktiga samhällsfunktioner beskrivs den viktiga samhällsfunktionen handel enligt följande: "Den viktiga samhällsfunktionen avser förmågan att upprätthålla försörjning av varor och tjänster vilka är direkt nödvändiga för samhällsviktig verksamhet eller samhällets funktionalitet och som inte direkt ingår i en annan viktig samhällsfunktion."¹ FHS vill betona citatets avslut – dvs. förhållandet till varor och tjänster som kan anses direkt ingå i en annan viktig samhällsfunktion. I ovan nämnda publikation anges exempelvis att handel med bränslen och flytande drivmedel är en del av den viktiga samhällsfunktionen bränslen och flytande drivmedel. Denna viktiga samhällsfunktion anges i sin tur ingå i beredskapssektorn energiförsörjning. Inom de viktiga samhällsfunktionerna tillhörande samma beredskapssektor - el, energi, gas respektive fjärrvärme och fjärrkyla inkluderas även där handel.² En ny beredskapssektor motiverar enligt FHS genomförandet av en närmare analys om vilka varor och tjänster som direkt ingår i en annan viktig samhällsfunktion och således inte ska ingå i den nya beredskapssektorns ansvarsområde.

FHS noterar även att utrikeshandel anges som en separat viktig samhällsfunktion vid sidan av handel i MSB:s lista över viktiga samhällsfunktioner.³ I dagsläget ingår inte utrikeshandel i någon befintlig beredskapssektor, även om den har stor betydelse för näringslivets försörjningsberedskap (s. 10 och 60 f.), och betänkandet lämnar inte något förslag om att den viktiga samhällsfunktionen ska ingå i den föreslagna beredskapssektorn. Utredaren diskuterar kortfattat möjliga organisatoriska lösningar för utrikeshandel som viktig samhällsfunktion och hur beredskapen kan stärkas, men anser att det behövs ytterligare analyser (s. 10 f. och 60 f.). FHS anser att det finns anledning att gränsdragningen mellan de viktiga samhällsfunktionerna handel och

---

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2023) *Lista med viktiga samhällsfunktioner - Utgångspunkt för att stärka samhällets beredskap* (MSB1844 – reviderad augusti 2023) s. 21.

² Ibid. s. 12.

³ Ibid. s. 21.

utrikeshandel analyseras och tydliggörs om betänkandets förslag om att inrätta en ny beredskapssektor där bl.a. handel ingår som viktig samhällsfunktion, genomförs.

FHS anser alltså sammanfattningsvis att särskild vikt behöver fästas vid gränsdragningsfrågorna avseende den viktiga samhällsfunktionen handel om en beredskapssektor för bl.a. handel inrättas. Detta i syfte att minska risken för otydligheter avseende ansvarsförhållanden och eventuella konsekvenser.

2.3.2 Tillväxtverkets ansvar för reparationsberedskap och 2.5.1 Boverkets ansvar för byggnads- och reparationsberedskap

Betänkandet

I betänkandet bedömer utredaren att det behöver etableras en modern motsvarighet till den tidigare byggnads- och reparationsberedskapen samt motorreparationstjänsten. Utredaren redogör senare (s. 84 ff.) om tidigare historik och bestämmelser som reglerade denna verksamhet. Avsikten är att etablera en initial lösning i väntan på att frågan utreds närmare.

FHS

FHS instämmer i delbetänkandets bedömning. FHS vill i sammanhanget uppmärksamma bestämmelsen i förordningen (1993:243) om undanförsel och förstöring om att Försvarsmakten ska planlägga undanförseln av materiel till motorreparationstjänsten.⁴ Enligt FHS bedömning är denna bestämmelse en återstud från den ansvarsfördelning som följde av förordningen (2000:754) om motorreparationstjänsten (som upphävdes 2007). Dessutom finns en gällande bestämmelse om att personal vid byggnads- och reparationsberedskapen kan få tjänstekort utfärdade av den myndighet som har organiserat beredskapen.⁵

Bestämmelserna kan behöva ses över och eventuellt revideras i samband med att moderna motsvarigheter till byggnads- och reparationstjänst samt motorreparationstjänst etableras och regleras i författning.

2.5 Boverket utses till beredskapsmyndighet

Betänkandet

I delbetänkandet lyfts att det finns behov av en utpekad myndighet med ansvar för beredskapen inom bygg- och anläggningsområdet. Företagen i bygg- och anläggningsbranschen bedöms ha viktiga kompetenser och förmågor av betydelse för totalförsvaret inklusive byggnads- och reparationsberedskap. Delbetänkandet bedömer att Boverket i dagsläget inte har en ingående kunskap om förutsättningar, villkor och behov hos företagen inom myndighetens ansvarsområde. Delbetänkandet anför vidare att det är viktigt att företagets perspektiv integreras redan under organiseringen av

---

⁴ 2 § andra stycket förordningen (1993:243) om undanförsel och förstöring.

⁵ 2 § förordningen (1958:272) om tjänstekort.

den föreslagna beredskapsverksamheten varför bland annat samverkan med relevanta företag behöver inledas i ett tidigt skede.

FHS

FHS vill i anslutning till utredningens förslag, utifrån ett helhetsperspektiv även föreslå att man överväger om Boverket i sin nya roll som beredskapsmyndighet med tydliga behov av samverkan med och information kring relevanta näringslivsaktörer av betydelse för byggnads- och reparationsberedskap också bör utses till så kallad "totalförsvarsmyndighet". Med detta avses utpekade statliga myndigheter enligt lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen. Dessa "totalförsvarsmyndigheter" (till exempel Tillväxtverket [se s. 42]), vilka utsetts i 1 § i den anslutande förordningen (1982:1005), har bland annat rätt att begära upplysningar som myndigheten behöver för sin totalförsvarsplanering samt, om det behövs, medverka vid planeringen av näringsidkarens egna uppgifter i totalförsvaret.⁶

FHS bedömer att det skulle underlätta för Boverket att bedriva en ändamålsenlig totalförsvarsplanering inom ansvarsområdet om den utses till totalförsvarsmyndighet. Detta eftersom Boverket kommer att vara beroende av en god insyn i bygg- och anläggningsbranschföretagens förutsättningar och behov för att kunna bidra till byggnads- och reparationsberedskapen.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av Förvarshögskolans rektor Robert Egnell, efter slutföredragning av Mariana Engström och Rickard Blomstrand.

Robert Egnell
Rektor

Mariana Engström
Senior Analytiker

Handlingen undertecknas elektroniskt.

---

⁶ 1-2 §§ lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen jämte 1 § förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

Sändlista externt:

Klimat- och näringslivsdepartementet

Sändlista internt:

Centrum för totalförsvar och samhällets säkerhet

Försvarshögskolans studentkårer

Högskoleförvaltningen

Institutionen för försvarssystem

Institutionen för krigsvetenskap

Institutionen för ledarskap och ledning

Institutionen för militärhistoria

Institutionen för operativ juridik och folkrätt

Institutionen för statsvetenskap

Programledning Högre officersprogrammet

Programledning Officersprogrammet

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

* Värdet markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.